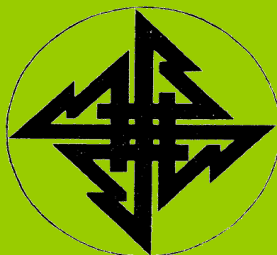

© Latvijas Meža nozaru
arodu biedrība
Bruņinieku ielā 29/31
Rīga LV -1001

Tālr. 67035941
Fax 67035945

Atbild. par izdevumu
A.Simansons
Tālr. 67035941
E-pasts: lmnasim@lmna.lv

Latvijas Meža
nozaru arodu biedrības

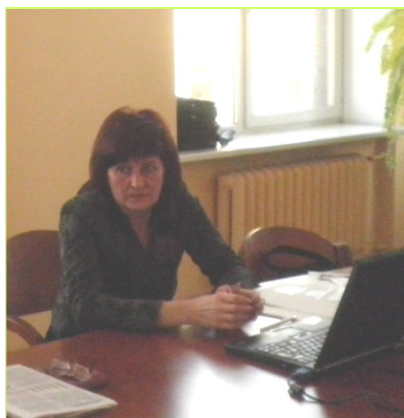
ZIŅAS

2012.gada aprīlis—maijs
Nr. 5 (141)

AKTUALITĀTES

MEŽA NOZARU ARODU BIEDRĪBĀ

18.aprīlī notika kārtējā LMNA Informatīvā diena aroorganizāciju vadītājiem, vietniekiem un aktīvistiem. Darba gaitā: -1. "Darba aizsardzības stāvoklis Latvijā un Valsts darba inspekcijas meža nozaru uzņēmumu inspicēšanas rezultāti" (ziņo: **Sandra Zariņa** – Valsts darba inspekcijas Darba aizsardzības nodaļas vadītāja); -2. Nodarbināto aktuālie jautājumi darba aizsardzības jomā LBAS konsultatīvajos centros (informē: **Mārtiņš Pužulis** – LBAS konsultants darba aizsardzības jautājumos); -3. Arodbiedrību aktualitātes (ziņo: **Ā. Smildziņš, I.Siņica, A. Simansons**).

1. S. Zariņa

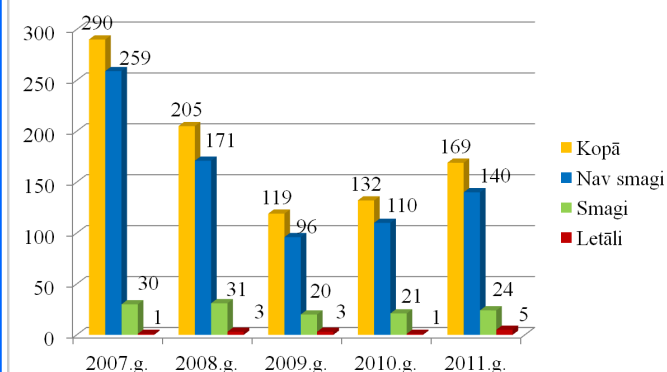
informēja par Tematiskās pārbaudes rezultātiem kokapstrādes, mēbeļu ražošanas un mežizstrādes nozarēs 2012.gadā.

Pārbaudēs konstatēts, ka tikai **51%** uzņēmumos ir **apmācīti darba aizsardzības speciālisti** (2007.g. - 80% !);

16% nodarbināto nav instruēti un apmācīti darba drošībā; **25%** uzņēmumu nav veikta darba vides risku novērtēšana; **50%** nodarbināto nav veiktas obligātās veselības pārbaudes; **11%** nodarbināto nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi; 11% gadījumos konstatēts, ka aprīkojuma kustīgās daļas nav norobežotas/nozogotas. 15% uzņēmumu nav sadzīves telpu nodarbinātajiem.

Mežizstrādes uzņēmumos **20%** nodarbināto nav instruēti un apmācīti darba drošībā; **10%** darba vietās nebija pirmās palīdzības aptieciņu; 10% nodarbinātajiem nav

Nelaimes gadījumu darbā skaita dinamika kokapstrādes un mēbeļu ražošanas nozarēs 2011.g. (VDI dati)

izsniegti IAL; **60%** nodarbināto nav veiktas obligātās veselības pārbaudes; **50%** nodarbināto nav veikta obligātā vakcinācija; **40%** nodarbināto nebija nodarbināto apliecības.

Piebilde: 2011.gada rādītāji nozīmē, ka esam „izcilnieki” starp visām nozarēm. Katrs piektais, kas cietis nelaimes gadījumā, ir kļuvis par invalīdu vai gājis bojā!

Savā Ziņojumā **S.Zariņa** uzskaitīja veselu rindu Darba likuma un Darba aizsardzības likuma, kā arī Ministru kabineta noteikumu - Nr.660; Nr.219; Nr.526; Nr.749 un Nr.359 pārkāpumus (tajos ietverti arī iepriekšējās rindkopās minētie).

KOKAPSTRĀDES UN MĒBEĻU RAŽOŠANAS NOZARES UZŅĒMUMU

	2007.g	2009.g.	2010.g	2011.g.	2012.g
Apsekojumu	206	189	167	156	217
Rīkojumu skaits	181	171	152	142	179
Pārkāpumi rīkojumos	1 218	1 154	950	1 008	1004
Sodu skaits	42	21	-	13	44
Sodu summa	5 005,-	2 500,-	-	1 750,-	23 865,-
Objekta darbības apturēšana	-	-	3	9	24brīdin /3 rīkoj.

Piebilde: Gandrīz vai katrs no šiem pārkāpumiem ir potenciāls nelaimes gadījuma un/vai arodslimības avots, un norāda uz attiecīgo uzņēmumu darba devēju bezatbildību darba aizsardzības jautājumos.

Pārbaudes mērķis bija: ■ pievērst uzmanību darba aprikojumam (aizsargmehānismu esamībai un to lietošanai); ■ preventīvi pārbaudīt mežistrādes uzņēmumus; ■ pievērst uzmanību individuālo aizsarglīdzekļu (IAL) lietošanai; ■ darba vides risku novērtēšanai uzņēmumos; ■ aktualizēt darba devēju uzmanību darba aizsardzības jautājumiem. Kampaņās gaitā tika apsekoti 195 kokapstrādes un 22 mežistrādes uzņēmumi.

Piebilde: Arodorganizāciju vadītāji, darba aizsardzības uzticības personas! Lūdzu, pievērsiet uzmanību (arī darba devēja) šiem negatīvajiem rādītājiem un attiecīgi rīkojieties darba aizsardzības uzlabošanā savā uzņēmumā!

2. M. Pužuls - LBAS konsultants darba aizsardzības jautājumos, informēja klātesošos par to, ko grib zināt par drošību un veselību darbā LBAS konsultatīvajos centros Latvijā. Projekta ietvaros konsultē visus Latvijas iedzīvotājus, ne tikai arodbiedrības biedrus. Cilvēkus interesē ne tikai darba samaksa u.c. darba attiecību jautājumi, bet arī

darba vides drošums un apstākļi, ko apliecina sniegto konsultāciju skaits.

KONSULTĀCIJAS DARBA AIZSARDZĪBAS JAUTĀJUMOS			
Pozīcija	Gads		
	2009	2010	2011
Apmācības DA	28	25	29
Arodslimības	13	58	13
DA sistēma	23	35	35
Instrukcijas	2	4	23
Kopīgumu DA daļa	5	3	6
NGD	21	23	30
OVP	27	15	12
Prasības darba vietai	39	46	108
Risku novērtēšana	13	18	16
Uzticības personas	16	20	19
Kopā DA	187	247	291
Darba tiesības	47	85	16
KOPĀ	234	332	307

3. A. Simansons arodorganizāciju vadītājus informēja par 16.aprīlī notikušās LBAS ārkārtas Valdes sēdi, kurā dalīborganizāciju vadītāji sprieda, ko darīt, ja valdība nepildīs savu kādreiz doto solījumu: pensionēšanās vecumu celt no 2016.gada.

23.aprīlī LBAS priekšsēdētājs **P. Krigers** un LMNA priekšsēdētājs **A. Simansons** tikās ar SGS Latvija Ltd. pārstāvi **Agnesi Trojanovsku** pēc viņas lūguma. Minētais uzņēmums veiks Latvijas valsts mežu (LVM) novērtēšanu pēc FSC standarta Ziemeļlatgales un Austrumvidzemes mežsaimniecībās. A. Trojanovska vēlējās uzklaut Arodbiedrību viedokli par sociālajiem un darba drošības jautājumiem LVM, meža apsaimniekošanas principiem, plānošanu, stratēģiskajiem jautājumiem, kā arī par palielināto ciršanas tāmi valsts mežos un cirsmu koncentrācijas vietām jeb bloku cirtēm.

25.aprīlī, atsaucoties Latvijas Republikas vēstnieka Igaunijā **Kārļa Eihenbauma**, Kohilas pašvaldības vadītāja **Heiki Hepner** un "Kohila Vineer" OU ražošanas direktora **Vaiko Dorbek** ielūgumam, LMNA priekšsēdētājs **A. Simansons** un Valdes locekle **M. Bondare** piedalījās Meža dienu pasākumā Igaunijā.

Nozares sociālie partneri - **A. Simansons** un **A. Plezers** - lielā saskaņā Igaunijas ārē stāda bērzus.

Pēc tam tika apmeklēts koncernā "Latvijas Finieris" ietilpstošais Igaunijas uzņēmumu "Kohila Vineer" OU.

LATVIJAS BRĪVO ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBĀ

16. aprīlī notika LBAS ārkārtas Valdes sēde. Valde atkārtoti izskatīja jautājumu par grozījumiem likumā „Par valsts pensijām”. LBAS Valdes viedoklis ir stingrs – joprojām uzskatīt par pamatotu iepriekšējo, savstarpēji saskaņoto lēmumu ar valdību, kā arī LBAS kongresa pieņemto lēmumu : uzsākt pensionēšanās vecuma paaugstināšanu no 2016. gada. Turklāt, LBAS uzskata, ka tas jāveic ar mērenu soli - 3 mēneši gadā, lai 65 gadu pensi-

"...Ja mēs palielinām pensionēšanās vecumu, mums ir arī jārada attiecīgi iespēja tiem cilvēkiem strādāt. Citādi tas ir bezjēdzīgi. Tas drīzāk radīs pretēju efektu, ka valstij būs lielāks slogs." A. Bērziņš, Valsts prezidents, 19.01.2012. .

onēšanās vecumu Latvijā sasniegtu 2028. gadā.

Nemot vērā situācijas nopietnību, LBAS uzsāk darbu pie referenduma sagatavošanas, lai nepieļautu strauju pensionēšanās vecuma paaugstināšanu, gadījumā, ja šī sociāli izsvērtā un ar valdību saskaņotā pozīcija, kas balstīta uz strādājošo interesēm, netiks ievērota. Paralēli LBAS turpina vēstulju akciju par pensionēšanās vecuma paaugstināšanu no 2016. gada, un aicina visus būt aktīviem un tajā iesaistīties. Vēstules sagatave atrodama LBAS mājas lapā: www.arodbiedribas.lv, tajā jāieraksta savs vārds un tad, nospiežot „sūtīt”, tā automātiski aizceļo uz Saeimas priekšsēdētājas Solvitas Āboltiņas e-pastu. Turpat iespējams vēstuli izdrukāt, lai to nosūtītu uz Saeimu pa pastu.

24.aprīlī Rīgā notika būvniecības un kokapstrādes nozaru Vispasaules darba drošības dienai veltīta konference, lai dalītos pieredzē, kā risina darba aizsardzības jautājumus minētajās nozarēs. Konferencē piedalījās Latvijas Celtnieku arodbiedrības, LMNA, VDI u.c. ieinteresētas personas. Dalībnieki apmeklēja un iepazīnās ar darba drošības jautājumu risināšanu jaunās bibliotēkas “Gaismas pils” celtniecībā. Bibliotēkas celtniecības gaitā ir notikuši tikai 3 negadījumi un tie

LMNA pārstāvju grupa pie “Gaismas pils” jaunbūves. No kreisās— **A. Lasevičs**, **H. Ruskulis** (abi no rūpnīcas “HAPAKS”), **A.Pētersone** (“Latvijas Finieris”), **A. Sīmansons**, **I. Siņica** (LMNA), **A.Latkovska**, **J.Ostrovskis**, **Ā.Smildziņš** (LMNA)

paši maznozīmīgi.

Turpinājumā konferences dalībnieki apmeklēja rūpnīcu “Lignums”, kur iepazīnās ar saplākšņa ražošanas procesu un pēc tam tika diskutēts, kā rūpnīcā risi-

„ARODBIEDRĪBU LOMA DARBA AIZSARDZĪBAS SISTĒMAS DARBĪBĀ – PROBLĒMAS un RISINĀJUMI”

na darba aizsardzības un specapgērba jautājumus.

26.aprīlī Arodbiedrību rīkotajā Pasaules Darba aizsardzības dienai veltītajā Noslēguma konferencē piedalījās Valsts darba inspekcijas (VDI) direktors **Renārs LŪSIS**, Labklājības ministrijas, uzņēmumu arodorganizāciju, uzņēmumu, kompetento institūciju, LBAS un dalīborganizāciju pārstāvji (no LMNA – **Aleksejs LASE-**

VIČS, Hedijs RUSKULIS (rūpnīca „Hapaks”), **Aivars SĪMANSONS**, **Āris SMILDZIŅŠ** (LMNA RK).

LBAS priekšsēdētājs **Pēteris KRĪGERS** Konferenci ievadīja ar **PIEMIŅAS BRĪDI DARBĀ BOJĀ GĀJUŠAJIEM UN SAVAINOTAJIEM STRĀDNIEKIEM**.

Konferences gaitā **P.KRĪGERS** analizēja LBAS un VDI

VDI direktors **R.Lūsis** (no kreisās) un LBAS priekšsēdētājs **P.Krīgers** sveic viens otru ar sekmīgu jaunās “Vienošanās” parakstīšanu ...

“**Vienošanos**”. Arī konferences dalībnieki atzina, ka sadarbība kopumā ir veiksmīga un, pēc jaunas Vienošanās projekta apspriešanas, **P.KRĪGERS** un **R.LŪSIS** parakstīja “**Vienošanos par sadarbību starp LBAS un VDI**”.

HEDIJU RUSKULI sveic LBAS priekšsēdētājs **P.Krīgers** un VDI direktors **R. Lūsis**

Sekoja *darba aizsardzības* uzticības personu godināšana. LBAS Atzinības Rakstu un suvenīru par aktīvu darbu darba aizsardzības jomā saņēma arī Koncerna „Latvijas Finieris” rūpnīcas „Hapaks” galvenā uzticības persona darba aizsardzībā **Hedijs RUSKULIS**.

APSVEICAM HEDIJU !

VDI direktors **R.LŪSIS** ziņoja par prioritātēm VDI darbā un stāvokli darba aizsardzības jomā valstī. R.LŪSIS raksturoja VDI darbību 2011.gadā, analizēja nelaimes gadījumus darbā un arodsaslimšanu. Pagājušajā gadā katrās 11 dienās viens nodarbinātais gājis bojā, ik pēc 7 stundām noticis nelaimes gadījums darbā un ik pēc katrām 11 stundām vienam nodarbināta-

jam reģistrēta arodsaslimšana. 37% nelaimes gadījumos cietušo darba stāžs attiecīgajā darbā bijis mazāks par 1 gadu, 28% - no 1 līdz 3 gadiem (kopā 65% !!!).

Starp pasākumiem, kā uzlabot darba vidi tika uzsvērts darba vides risku novēršanas svarīgums. Kaut arī šajā lietā primāra ir darba devēja atbildība, tomēr . . . aktīva nodarbināto iesaistīšanās tajā ir īpaši svarīga. Aptauija rāda, ka 58% nodarbināto ir vairāk vai mazāk pārliecināti par to, ka, ja informētu darba devēju par veselības un drošības problēmām darba vietā, tās tiktu atrisinātas. Savas uzstāšanās beigās R.LŪSIS aicināja arodbiedrības iesaistīties Eiropas darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras kampaņā „**Novērsīsim darba vides riskus kopā!**” (skat. www.osha.lv ; www.healthy-workplaces.eu) .

LBAS darba aizsardzības eksperts **Ziedonis ANTAPSONS** raksturoja darba aizsardzības stāvokli valstī Arodbiedrību skatījumā. Pēc VDI reģistrēto **nelaimes gadījumu skaita uz 100 000 nodarbinātajiem** Latvijā ir labklājības zeme, jo šie rādītāji ir **18-**

20 reizes labāki nekā vidēji Eiropas Savienības valstīs! Taču situācija pēc būtības nav nemaz tik rožaina. Darba vides faktori kvalitatīvi novērtēti tikai 40% uzņēmumu. 80% darba devēji izvēirjušies no pienākuma.

Konferencē savu viedokli par situāciju darba aizsardzībā Latvijā izteica arī LMNA galvenais speciālists **Ā. Smildziņš:**

“28.APRĪLIS— Diena, kad pieminam bojā gājušos un savainotos strādniekus.

Nelaimes gadījumu skaits pagājušajā gadā – 33 līķi, (pēdējos 5 gados – 192, kopš 1990.gada pāri par 1 000!), smagie NG – 189 (pēdējos 5 gados – 1076, kopš 1990.gada 5000-6000, lielākā daļa no tiem kļuvuši par darba invalīdiem). Tas ir daudz vai maz ??? . Ja tīri abstrakti raugās uz šiem skaitļiem, tad tāds nieks vien ir. Un, ja Valsts augstākās varas pārstāvjiem arī tā liekās, tad viņi, pakļaujoties darba devēju vēlmēm, lemj par esošo darba aizsardzības prasību deregulāciju jeb tās sauktā birokrātiskā sloga samazināšanu darba devējiem normatīvajos aktos. Laiku pa laikam dzirdam par varoņiem Afganistānā. Bet tam, kas un kā notiek šeit—Latvijā, kad kāds no darba nepārnāk mājās, jo to no turienes aizved pa taisno uz Morgu, paiet klusi un mierīgi. Jā, par “Liepājas Metalurga” gadījumu gan bija žurnālista publikācija, bet citādi... lielākoties nelaimes gadījumi noslēpti zem slepenības plīvura. Preventīvais uzņems DA jomā nav tikai VDI amatpersonu pārbaudes uzņēmumos vai bukietu un plakātu izdošana. Tas ir arī, un varbūt pat lielākā mērā tad, kad darba devēji un nodarbinātie sāk identificēt sevi ar tiem, kam jāatbild nelaimes gadījuma sakarā, ar tiem, kuri piedzīvo un pārdzīvo nelaimes gadījumu. Bet tas var notikt tikai, kad ir konkrēts gadījums jeb stāsts un tā analīze. Bet nav šo konkrēto gadījumu!!! Ne pārāk sen internetā bija ziņa, ka cilvēkam esot mežā uzkrītis koks un cilvēks ar helikopteru nogādāts slimnīcā. Kur, kas, ko darīja – ne vārda! Sabiedrībai netiek sniegta konkrēta informācija par darbā notikušajām traģēdijām, un tādēļ daudziem liekas, ka tās notiek, vai var notikt kaut kur tālu, tālu Āfrikā...

Vēl viens nelaimes gadījumu aspekts. Zaudējumi – ekonomiskie un morālie, kādi ir cietušajam nelaimes gadījumā, viņa tuviniekiem, uzņēmumam un sabiedrībai kopumā. Vai ir tādi pētījumi? Ja ir, tad tie jāpublicē. Par Talsu traģēdiju Valsts ir izmaksājusi kompensā-

cijas. Jautājums- **Cik Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra izmaksā darbā bojā gājušajiem?**

Deregulācija – Uz Štroiber komisijas (Augsta līmeņa grupa – High Level Group) uz apšaubāmiem datiem un nezinātniskiem secinājumiem ES komisija gatavojas revidēt daudzas prasības Darba aizsardzības pamatdirektīvā 89/391/EEK, lai it kā mazinātu birokrātisko slogu mazajiem (līdz 10 strād.) uzņēmumiem (80% no uzņēmumu skaita, kuros notiek 40% nāves gadījumi).

Vai nost ar Darba inspekciju? Atcerēsimies to absurdo politisko uzstādījumu pagājušajā gadā. Apstiprinātajās Darba aizsardzības jomas pamatnostādnes 2007.-2013. gadam, kā arī Darba aizsardzības jomas attīstības plānā 2011.-2013. gadam, kā viens no galvenajiem mērķiem ir noteikts „Valsts kontroles un uzraudzības mehānisma kapacitātes un efektivitātes paaugstināšana”. Kņada ap Inspekcijas vājināšanu! Teju veselu gadu Inspekcijai nebija direktora. 2010.gadā viena Inspekcijas direktora vieta likvidēta, finansiālie resursi samazināti par 40%, amatu vietu skaits samazināts par 23%. Tajā pašā laikā par VDI prioritāro uzdevumu izvirzīta nelikumīgās nodarbinātības apkarošana. No tā var secināt, ka nodarbināto drošība un veselība darbā ir atstāta otrajā plānā. Diemžēl, statistikas dati par kopējo darbā notikušo nelaimes ga-

Novērsīsim darba vides riskus kopā !

Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (EU-OSHA) sāk savu jauno drošu un veselībai nekaitīgu darba vietu kampaņu **“Novērsīsim darba vides riskus kopā”**, kas ilgs divus gadus. Katru gadu Eiropas Savienības (ES) darba vietās notiek 6,9 miljoni nelaimes gadījumu, un miljoniem cilvēku saslimst ar arodslimībām. Problēmas, ko cilvēkiem rada neapmierinoši darba apstākļi, nav iespējams izteikt skaitļos, bet aprēķinātie ekonomiskie zaudējumi ir 490 miljardi eiro gadā, kas pārsniedz pusi no pašreizējām ES finanšu krīzes sanācības fonda izmaksām.

EU-OSHA jaunajā kampaņā ir uzsvērtā uzņēmuma vadības un darbinieku sadarbības nozīme drošības un veselības aizsardzības uzlabošanā darba vietā.”

SALĪDZINĀSIM -

- ES statistikas biroja «Eurostat» jaunākie dati liecina, ka darbaspēka vienas stundas izmaksas **Latvijā 2011.gadā veidoja 5,9 eiro**, kas ir trešais zemākais līmenis Eiropas Savienībā (ES).

Zemākās vienas stundas darbaspēka izmaksas no visām valstīm, par kurām pieejama informācija, pērn reģistrētas Bulgārijā - 3,5 eiro, Lietuvā - 5,5 eiro, Latvijā, kā arī Polijā - 7,1 eiro, Ungārijā - 7,6 eiro un Igaunijā - 8,1 eiro.

Tikmēr lielākās darbaspēka izmaksas pērn reģistrētas Beļģijā - 39,3 eiro, Zviedrijā—39,1 eiro, Dānijā - 38,6 eiro, Francijā - 34,2 eiro, Luksemburgā - 33,7 eiro un Nīderlandē - 31,1 eiro.

ES vidējās vienas stundas darbaspēka izmaksas 2011.gadā veidoja 23,1 eiro, bet eirozonā - 27,6 eiro.

SPILGTS CITĀTS

Ja tauta ir vienota un pieprasīta no politiķiem kvalitatīvu darbu, tad politiķi arī strādā un valsts attīstās. Ja tauta neko nepieprasa, tad šī valsts... ir Latvija.

P. KRĪGERS, LBAS priekšsēdētājs,
1.maijs 2012.gads